

Pågående renovering av Monark M300 CZ 150cc.

samt specifikationer övriga tidiga -50talsmodeller.

Augusti 2013.

Historien börjar med en inbjudan av Bosse Andersson att komma och kolla in hans nyrenoverade Monark M400 med 175 cc ILO-motor. En fint utförd renovering som även finns rapporterad på MCV Kungsbacka hemsida och i moderklubben MCV:s tidning MC-Veteranen, nummer 1 2014.

Efter garagebesöket blev det kaffe med dopp och som vanligt när vi träffas mycket snack. Bl. a kom det upp, om inte jag, som hade en Monark CZ som första hoj, skulle försöka hitta en dylik någonstans.

Då får man höra från Bosse, "undra om inte jag vet var det finns en". Vi har en bekant uppe i Bohuslän som har en kompis i Trollhättan som jag tror har en 150cc CZ liggande nedplockad i delar som han vill bli av med.

Mycket riktigt. Efter ett par telefonsamtal visade det sig att CZ:an fanns kvar och var till salu. Några dagar senare befann jag mig i Trollhättan och på den vägen är det.

Tillbakablick 1950/51

Det visade sig att CZ:an var av 1950 års modell. Samma årsmodell som jag som "nästan 16-åring" gått och kollat in hos William Olssons cykelaffärs filial på Gamla Torget i Mölndal där brodern Bertil var både säljare och mekaniker. CZ:an stod i stora skyltfönstret som låg i nivå med trottoaren. Svårt att gå förbi utan att stanna och beundra den där den stod och blänkta. Röd och grann med svingsadel, teleskopgaffel, kromade rör och ljuddämpare, en motor med inbyggd förgasare och blänkande kåpor. Det kunde ju bara sluta på ett sätt. CZ:an inköptes någon gång i februari/mars 1951. Köpesumman låg på lite drygt 1500 kronor. Mycket pengar på den tiden och de hade man ju inte. Så det blev 500 kontant och resten på avbetalning.

Jag minns fortfarande när jag hämtade ut CZ:an. Efter att Bertil tankat i lite bensin och jag för första gången kickat igång hojen blev det "full rulle" uppför "Kråkan". På den tiden ganska brant och stensatt med stora rektangulära gatstenar. Men allt gick väl och premiärturen klarades av utan problem. Sedan, när vädret tillät blev det även en hel del småturer innan körkortet klarades av frampå vårkanten.

Nutid. Vintern 2014/15

Det visade sig att i köpet av M300:an ingick även ca ½ M200 med en isärplockad 125cc motor plus 8 fälgar, 3 kompletta hjul, massor av reservdelar och 2 pärmar med reservdelslistor och instruktionsböcker.

Även tank, sadel, gaffel, strålkastarhus plus lite smådetaljer fanns med till M 200:an.

Grejorna har, förutom tank och sadel (ej sving) renoverats. I princip blästrats och lackats tillsammans med en del smådetaljer.

Även delar till 125cc:s motorn fanns med. Fotot nedan visar block, vevaxel, kolv, axlar till växellåda, förgasare, kopplingsdetaljer och lite annat smått och gott. Får se om det kan bli en komplett motor så småningom. Dock lite tråkigt att cylindern saknas.

Som tidigare nämnts ingick även ett par pärmar med monarklitteratur. Sprängskisser, kopplingschema (el), specifikationer, motorinställningar, skötsel och mycket annat.

Bland annat en väl använd instruktionsbok över modellerna M71, M75, M80 och M 200. Boken, eller kanske rättare sagt häftet, som är på 20 sidor och ganska välbehållen invändigt, börjar med specifikationer över alla 4 modellerna. Chassimässigt ingen större skillnad. M200 avviker något m a p drivningen som ligger på högersidan.

Gemensamt för alla 4 modellerna är:

- Hydrauliskt dämpad teleskopgaffel
- Ram byggd av kalldragna stålrör med yttre och inre förstärkningar
- 19-tumshjul med 100 och 150 mm bromsar fram resp. bak. Däckdimension 2.75x19" på båda hjulen. Lagring lösa kulor.
- 6 volts elsystem. 25 watts belysning på strålkastare. Stensholm. Robo kan förekomma.
- Lackering: Monarks välkända vinröda nyans med randning på ram, fälgar och skärmar.
- Vikt M71, M75 och M80 75 kg. M200 något tyngre eller 85 kg och godkänd för passagerare.

I övrigt ligger den stora skillnaden i motorbestyckningen. Monark hade ju som så många andra svenska mc-märken inga egentillverkade motorer utan dessa inköptes från, som här i Monarks fall, från Husqvarna, JB (John Benson Eskilstuna) BSA (England) och CZ:an (Tjeckoslovakien).
Nedan följer en liten specifikation över respektive motor.

M71: BSA-motor på 125cc. Slaglängd 58 mm. Cylinderdiameter 52 mm. Effekt 4,5hk. Kompression 6:1. Förgasare Amal 361. Växellåda 3-växlad med fotväxel. Utväxling 1:an 22:1, 2:an 11.7:1 och 3:an 7:1. Svänghjuls magnet: Wico. Förtändning 6,8 mm. Brytaravstånd 0,55 mm.

M75. Motor JB 128 cc. Slaglängd 54 mm. Cylinderdiameter 55 mm. Kompression 6,2:1. Toppeffekt vid 5000 v/m 4,5 hkr. Förgasare Amal typ 223.
Växellåda JB:s egen. 2-växlad med fotväxel. Utväxling 1:an 15,6:1. 2:an 8:1. Svänghjuls magnet från Stensholms. Förtändning 4,5 mm. Brytaravstånd 0,35-0,45 mm.

M80. Motor HVA:s 120 cc. Slaglängd 50 mm. Cylinderdiameter 55 mm. Kompression 6:1. Toppeffekt vid 4300 v/m 4 hkr. Förgasare Amal typ 361. Växellåda 3-växlad. HVA:s egen med fotväxel. Utväxling: 1:an 20,8:1, 2:an 11,2:1, 3:an 8,3:1. Svänghjuls magnet från Stensholm. Förtändning 4,5 mm. Brytaravstånd 0,3 – 0,4 mm.

M200. Motor CZ 125cc. Slaglängd 58 mm. Cylinderdiameter 52 mm. Kompression 7,16:1. Toppeffekt vid 4600 v/m 4,5 hkr. Förgasare Jikow typ 2916. Växellåda 3 växlad med fotväxel. Utväxling: 1:an 20,3:1, 2:an 10,4:1, 3:an 7,7 :1.
Svänghjuls magnet CZ:s egen. Förtändning 4,0 mm. Brytaravstånd 0,3-0,4 mm.

Rekommendation av tändstift.

BSA-motor	KLK F50	14 mm
	Champion L10	14 mm
	Lodge C14	14 mm
JB-motor	KLK M60	18 mm
	Champion 8-com-D	18 mm
	Lodge C3	18 mm
HVA-motor	KLK M50	18 mm
	Champion 7	18 mm
	Lodge C3	18 mm
CZ-motor 125 cc	KLK F50	14 mm
	Champion L10	14 mm
	Lodge C3	14 mm

M300:an har kommit en bit på väg. Hittills inte så mycket renoveringsjobb utan mest montering. Renoveringen har till vidare inskränkt sig till att åtgärda framgaffel samt blåstra och lackera en mängd smådelar.

Ramen har kvar sin originallack och kommer tillsammans med sadel, bakdyna och tank att leva vidare i sitt fina patinerade skick.

I köpet av M300:an ingick en hel del nya delar inköpta hos Firma MC-delar i Skillingaryd. Lite svårt att läsa kvittot nedan men fritt översatt har följande nya delar inköpts den 11/11 1982.

2 st fälgar (fabrikslackade och randade) 150:-

2 st skärmar (fram och bak fabriks lackade och randade) 200:-

1 st kick (kromad till CZ 150cc) 85:-

2 st avgasrör (kromade) plus nya kransar 140:-

1 st baklykta (original Monark) 15:-

Utöver ovanstående ingick bland annat:

Nyttillverkade kedjeskydd

ny kedja

nyrenoverade bromsbackar fram och bak

nya fotstegsgummi

två nya övre gaffelbultar

nya lagerskålar till gaffel

nya brytarspetsar

samt en extra komplett koppling mm.

FIRMA MC-DELAR KONTANTNOTA
Karl-Erik Andersson
STORGATAN 8, 568 00 SKILLINGARYD
TELEFON 0370 / 711 33

Av _____

har emottagits i kontanter/check för 2

Antal	Beskrivning	Beräknat	Belopp
2 st	Renover. fälgar		150:-
2 st	" skärmar		200:-
1 st	CZ 150 kick		85:-
1 st	" gummi fotsteg		10:-
2 st	" avgasrör		140:-
1 st	Backsp.		15:-
			<u>600:-</u>

KVITTERAS Kronor

Skillingaryd den 11/11 1982 Mons
1382 :e kronor
600:-

Attmärkning: ej gjorda inom 15 dagar från fakturans datum, godkänns ej.

Motorn i avhämtat skick. Serie nr 26 91 4.

Motorn har kollats men inte delats.

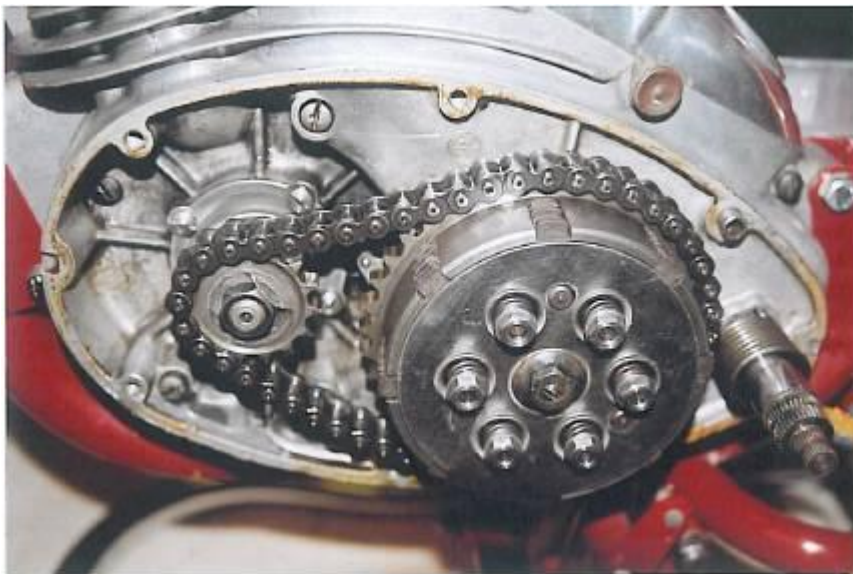
Inga kännbara problem när det gäller ram och vevlager, växellåda eller koppling.

Även kolv med kolringar och kolvbult i god kondition. Inga repor eller tendenser till skärningar.

Även koppling med lameller, lagring, drev och kedja i god kondition.

M300:an i dagsläget. Februari 2015. Det gamla regnumret pryder upp fronten medan bakre delen sedan 2013 står med det nya regnumret.

Snyggt strålkastarhus med fungerande hastighetsmätare. Undrar om det går att komma upp i 100?

Närmast återstår ekring av hjulen. Ekrar är på G att beställas från Central Wheel Components i Birmingham. Har inga 300-hjul att jobba efter men förmodligen är 200:s och 300:s hjul likvärdiga när det gäller offset och ekrar. I alla fall bäst att göra en närmare koll på 300-hjul. I övrigt skall elkablar och wires till frambroms, koppling och gas tillverkas. När det gäller elkablar har man stor hjälp av reservdelskatalogerna, där bl. a kopplingschema och alla längder på kablar finns noterade.

Hälsningar

Lasse i Mölndal